

Publikacje
Archiwum Państwowego
w Szczecinie
wydane w 2021 roku

„Szczecińskie Studia Archiwalno-Historyczne” 2021, Tom V,
red. Krzysztof Kowalczyk
Szczecin 2021, ss. 317, il., ISSN 2544-3739

Piąty tom rocznika Archiwum Państwowego w Szczecinie. Na jego zawartość składają się artykuły naukowe dotyczące archiwistyki i historii regionalnej. Poszczególne zagadnienia podjęte przez autorów tego tomu znalazły się w następujących działach: *Studia i Materiały; Z praktyki archiwalnej; Biografie; Ludzie archiwów-Wspomnienia*. W dziale *Z działalności popularyzatorskiej szczecińskiego Archiwum* zaprezentowane zostały wybrane prace z konkursu dla szkół „Znajdź swoją pamiętkę rodzinną i opisz jej historię”. W dziale „Publikacje Archiwum Państwowego w Szczecinie wydane w 2020 roku” omówiono publikacje Archiwum za 2020 r. Tradycyjnie zamieszczony jest tu również przegląd wydarzeń zarejestrowany w „Kalendarium wydarzeń w Archiwum Państwowym w Szczecinie w roku 2020”.

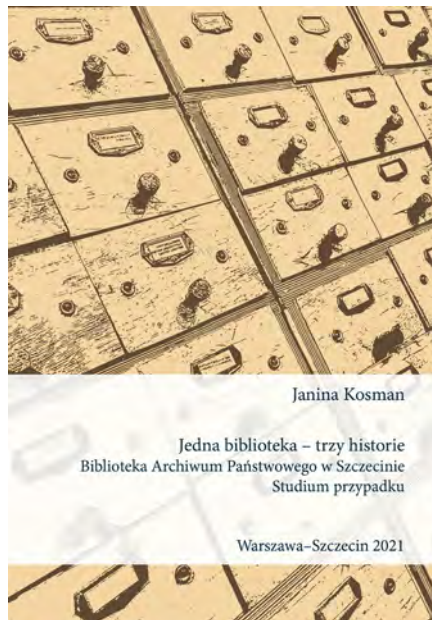
Znajdź swoją pamiątkę rodzinną i opisz jej historię. Prace Laureatów II edycji konkursu, red. Iga Bańkowska, Janina Kosman
Szczecin 2021, 145 ss., il., wersja papierowa: ISBN 978-83-66028-13-5,
wersja pdf: ISBN 978-83-66028-14-2

Książka z pracami konkursowymi drugiej edycji konkursu historyczno-literackiego dla uczniów zachodniopomorskich szkół podstawowych i ponadpodstawowych pn. „Znajdź swoją pamiątkę rodzinną i opisz jej historię”. Ogromny sukces pierwszej edycji konkursu, na który wpłynęło 381 prac, skłonił organizatorów do jego kontynuowania. W drugiej edycji udział wzięło 452 uczestników, z których wyłoniono 20 laureatów. W pracach konkursowych odzwierciedlone zostały losy Polaków na tle trudnych i dramatycznych wydarzeń XX w. Kanwą opowiedzianych historii były pamiątki rodzinne i dokumenty pieczołowicie przechowywane i przekazywane z pokolenia na pokolenie. Opisane zostały historie więźniów obozów koncentracyjnych, łagrów, zesłańców, żołnierzy, świadectwo, tych którzy przeżyli ludobójstwo na Wołyniu, Polaków, którzy dali schronienie Żydom w czasie II wojny światowej, robotników przymusowych III Rzeszy. Są to historie, których echa, można odnaleźć w historii każdej rodziny. Historie wielkie i mniejsze, powszechne, codzienne, budujące poczucie tożsamości i przynależności do Małych Ojczyzn.

„Nie zapomnijcie tamtych dni”. 40. rocznica powstania NSZZ „Solidarność”, praca zbiorowa pod red. Krzysztofa Kowalczyka i Joanny Chojeckiej Warszawa–Szczecin 2021, ss. 352, il., ISBN: 978-83-66739-28-4 (NDAP, wersja drukowana), ISBN: 978-83-66739-29-1 (NDAP, wersja PDF), ISBN: 978-83-66739-30-7 (NDAP, wersja EPUB), ISBN: 978-83-66028-10-4 (APSz, wersja papierowa), ISBN: 978-83-66028-11-1 (APSz, wersja PDF), ISBN: 978-83-66028-12-8 (APSz, wersja EPUB)

Publikacja będąca pokłosiem konferencji zorganizowanej przez Archiwa Państwowe dla upamiętnienia 40. rocznicy podpisania Porozumień Sierpniowych i powstania Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”. Była to część większego ogólnopolskiego projektu obejmującego, obok konferencji i materiałów pokonferencyjnych, wystawę oraz publikacje prezentujące źródła do dziejów NSZZ „Solidarność” przechowywane w zasobach Archiwów Państwowych. W wydawnictwie *„Nie zapomnijcie tamtych dni...”*, zawarto nie tylko artykuły naukowe dotyczące okoliczności narodzin związku, ale również zapis rozmowy ze świadkami wydarzeń.

Janina Kosman, *Jedna biblioteka - trzy historie. Biblioteka Archiwum Państwowego w Szczecinie. Studium przypadku*
Warszawa-Szczecin 2021 ss. 481, il. ISBN 978-83-66028-15-9, ISBN 978-83-66028-16-9

Publikacja przybliżająca dzieje biblioteki Archiwum Państwowego w Szczecinie na przestrzeni około 200 lat. Gromadzenie zbiorów książkowych, które weszły później w skład archiwalnej biblioteki datuje się na 1824 r. Powołano wówczas Towarzystwo Historii i Starożytności Pomorza (Gesellschaft für Pommersche Geschichte und Altertumskunde in Sttetin), która to instytucja w połowie XIX w. przekazała swoją bibliotekę w depozyt Archiwum. Do końca XIX w. (z niewielką przerwą) księgozbiór ten tworzył autonomiczną całość z archiwalnym zasobem książkowym. Na początku XX w. oba księgozbiory zostały przeniesione do nowego gmachu Archiwum przy ul. św. Wojciecha 13. W latach 40. XX w. zasób książkowy w związku z działaniami wojennymi został – podobnie jak archiwalia – rozmieszczony w wielu miejscowościach na Pomorzu. Znaczny odsetek księgozbioru uległ po wojnie rozproszeniu. Tematyka ta jest odzwierciedlona w dwóch pierwszych częściach książki, natomiast część trzecia poświęcona została bibliotece polskiego Archiwum Państwowego. Omówiono tutaj m.in. lata pionierskie oraz jej dalszy rozwój w kolejnych dekadach aż do 2020 roku.

„Niech pokolenia pokoleniom podają pamiątkę dnia tego. W 230. rocznicę uchwalenia Konstytucji 3 Maja ze zbiorów Beaty Gotowały i Natalii Kosobuckiej

Szczecin 2021, ss. 54, il., ISBN 978-83-66028-08-1 (wersja drukowana), ISBN 978-83-66028-09-8 (wersja PDF)

Konstytucja 3 Maja jest jednym z najważniejszych dokumentów historycznych nie tylko w aspekcie prawnym, jako fundament polskiej państwowości, ale i społeczno-kulturowym. Rocznicą jej uchwalenia była okazją do manifestowania patriotyzmu i tożsamości narodowej w ciągu minionych 230 lat, zarówno w czasach zniewolenia, jak i wolnej Polski. Kolejną rocznicą uchwalenia Konstytucji stała się okazją do zorganizowania wystawy na której zaprezentowano wybrane walory ze zbiorów rodzinnych Beaty Gotowały i Natalii Kosobuckiej z domu Gotowała, takie jak: publikacje z XVIII–XX w., dzieła malarskie, zbiory numizmatyczne, medalierskie, falerystyczne, filatelistyczne, druki ulotne i inne. Wystawie towarzyszył katalog obrazujący wybrane materiały ze zbiorów Beaty Gotowały i Natalii Kosobuckiej.